

MY.GOV.UZ DAVLAT XIZMATLARI PORTAL ADLIYA BO'LIMINING IDEF0, DFD VA IDEF3 DIZAYN METODOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB YARATILGAN MODELI

Toshtemirov Abdumalik Raxmonqul o'g'li

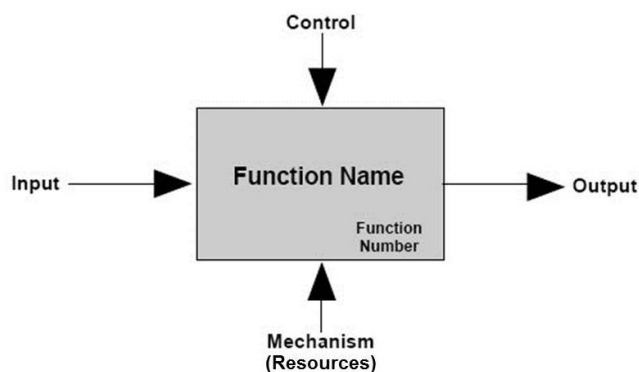
Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti, Jizzax filiyali talabasi

Ergashev Sirojiddin Baxtiyor o'g'li

Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan, Jizzakh filiyali o'qituvchiasi

IDEF0. murakkab qisqartma ("Icam DEfinition for Function Modeling", bu erda ICAM "Integrated Computer Aided Manufacturing" qisqartmasi) ishlab chiqarish funktsiyalarini tavsiflash uchun funktsional modellashtirish metodologiyasi bo'lib, tahlil qilish, ishlab chiqish, reinjining va axborot tizimlari, biznes jarayonlari yoki dasturiy injeneriya tahlili integratsiyasi.

IDEF0 turli xil avtomatlashtirilgan va avtomatlashtirilmagan tizimlarni modellashtirish uchun ishlatilishi mumkin. Yangi tizimlar uchun u birinchi navbatda talablarni aniqlash va funktsiyalarni belgilash, so'ngra talablarga javob beradigan va funktsiyalarni bajaradigan dasturni loyihalash uchun ishlatilishi mumkin. Mavjud tizimlar uchun IDEF0 tizim bajaradigan funktsiyalarni tahlil qilish va ularni amalga oshirish mexanizmlarini (vositalarini) qayd etish uchun ishlatilishi mumkin. IDEF0 ni tizimga qo'llash natijasi bir-biriga o'zaro bog'langan diagrammalar, matn va lug'atning ierarxik qatoridan iborat modeldir. Modellashtirishning ikkita asosiy komponenti bu funktsiyalar (diagrammada qutilar bilan ko'rsatilgan) va bu funktsiyalarni o'zaro bog'laydigan ma'lumotlar va ob'ektlar (strelkalar bilan ko'rsatilgan).

1-Rasm. Funktsiyalarni modellashtirish uchun integratsiya ta'rifi (IDEF0) Box formati.

Chapda ko'rsatilgan IDEF0 modeli oddiy sintaksisga asoslangan. Har bir faoliyat qutiga joylashtirilgan fe'lga asoslangan yorliq bilan tavsiflanadi. Kirishlar faoliyat maydonining chap tomoniga kiradigan o'qlar sifatida, chiqish esa qutining o'ng tomonidagi chiqish strelkalari sifatida ko'rsatiladi. Boshqaruv elementlari qutining yuqori qismiga kiradigan o'qlar sifatida ko'rsatiladi va mexanizmlar qutining pastki qismidan kiruvchi o'qlar sifatida ko'rsatiladi. Kirishlar, boshqaruvlar, chiqishlar va mexanizmlar (ICOM) tushunchalar deb ataladi.

DFD. Ma'lumotlar oqimi diagrammasi (DFD) har qanday jarayon yoki tizim uchun ma'lumotlar oqimini aniqlaydi. U ma'lumotlar kiritish, chiqish, saqlash nuqtalari va har bir maqsad o'rtasidagi marshrutlarni ko'rsatish uchun to'rtburchaklar, doiralar va o'qlar, shuningdek, qisqa matn teglari kabi belgilangan belgilardan foydalanadi. Ma'lumotlar oqimi diagrammasi oddiy, hatto qo'lda chizilgan jarayonni ko'rib chiqishdan tortib, ma'lumotlar bilan ishlash usullarini tobora chuqurroq o'rganadigan chuqur, ko'p darajali DFDlargacha bo'lishi mumkin. Ular mavjud tizimni tahlil qilish yoki yangisini modellashtirish uchun ishlatilishi mumkin. Barcha eng yaxshi diagrammalar va diagrammalar singari, DFD ko'pincha so'z bilan tushuntirish qiyin bo'lgan narsalarni vizual ravishda "aytishi" mumkin va ular texnik va texnik bo'lmagan auditoriya uchun ishlab chiquvchidan tortib bosh direktorgacha ishlaydi. Shuning uchun DFDs bu yillar davomida juda mashhur bo'lib qolmoqda. Ular ma'lumotlar oqimi dasturiy ta'minoti va tizimlari uchun yaxshi ishlayotgan bo'lsa-da, bugungi kunda ular interaktiv, real vaqtda yoki ma'lumotlar bazasiga yo'naltirilgan dasturiy ta'minot yoki tizimlarni vizualizatsiya qilish uchun kamroq qo'llaniladi.

IDEF3. Jarayon tavsifi uchun IDEF3 yoki Integrated DEfinition Capture Method IDEF0 ni to'ldiruvchi biznes jarayonlarini modellashtirish usulidir. IDEF3 usuli - bu muayyan tizim qanday ishlashi haqidagi bilimlarni to'plash uchun mo'ljallangan stsensariyga asoslangan jarayon oqimi tavsifini olish usuli.

Dunyoni tasvirlashda qo'llaniladigan asosiy mexanizmlardan biri voqea yoki faoliyatning tartiblangan ketma-ketligi nuqtai nazaridan hikoyani bog'lashdir. IDEF3 Jarayon tavsifini qo'lga olish usuli vaziyat yoki jarayonni tasvirlashning umumiy mexanizmlari hisoblangan harakatlar ketma-ketligi tavsiflarini olish uchun yaratilgan. IDEF3 ning asosiy maqsadi domen mutaxassisi ma'lum tizim yoki tashkilotning ishlashi haqidagi bilimlarini ifodalashi mumkin bo'lgan tizimli usulni taqdim etishdir. Haqiqiy dunyo jarayonlari va hodisalari haqidagi tasdiqlarni to'g'ridan-to'g'ri qo'lga kiritish uchun eng tabiiy shaklda olish orqali bilimlarni egallash mumkin. IDEF3 jarayon bilimlarini o'zlashtirish uchun ishonchli va yaxshi tuzilgan yondashuv hamda ma'lumotni qo'lga kiritish va ifodalash uchun ifodali, ammo ishlatish uchun qulay tilni taqdim etish orqali bilimlarni o'zlashtirishning bunday turini qo'llab-quvvatlaydi.

Modelning kuchi uning haqiqiy dunyo tizimini soddalashtirish va modeldagi tegishli faktlar tufayli ushbu tizim haqida ma'lum faktlarni bashorat qilish qobiliyatidan kelib chiqadi. Shunday qilib, model o'z-o'zidan ishlab chiqilgan tizimdir. Modellar noto'g'ri ekanligi ma'lum, ammo domen ichida oldindan belgilangan qiziqish sohalari uchun ishonchli bashorat qilish uchun etarlicha yaqin deb taxmin qilingan ideallashtirilgan tizimlardir.

MY.GOV.UZ SAYTI HAQIDA UMUMIY MA'LUMOTLAR.

Internetning turmushimizdan chuqur o'rin olishi jamiyat hayotidagi ko'plab muammolarni hal qilishning samarali va muqobil variantlarini amaliyotga joriy etish imkonini bermoqda. Lug'atimiz yangi so'zlar, yangi atamalar bilan boyimoqda. Xuddi

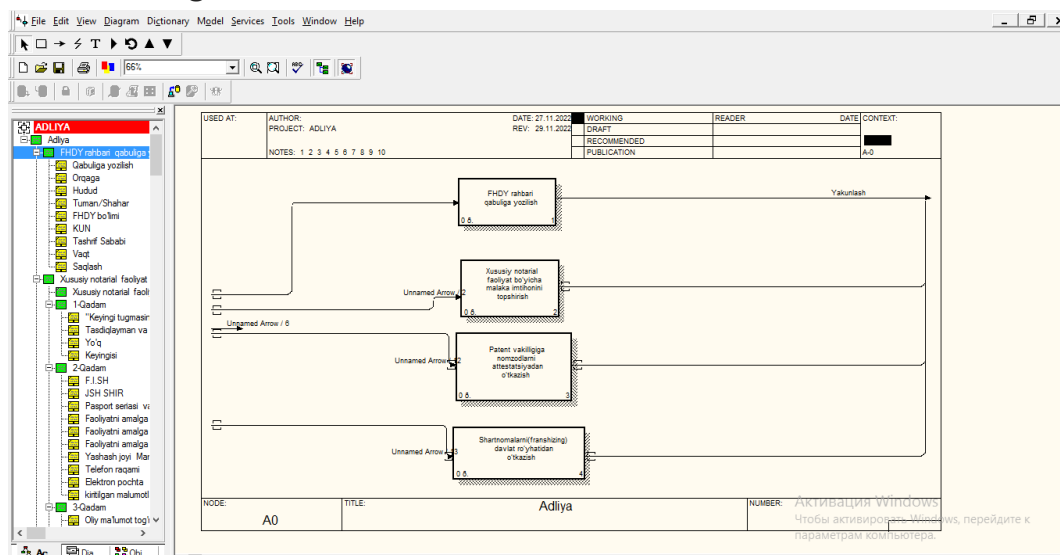
shunday soʻzlardan biri — “maygovoʻz”dir. Biror murojaatingizga javob kechikayotgan yoki qaysidir muammongiz hal qilinmayotgan boʻlsa, odamlar “ana, maygovoʻz”ga yoz. Uch kunda hal boʻladi”, degan gaplarni aytishmoqda. Bu soʻz orqali shu kunlarda tobora ommalashib borayotgan my.gov.uz — Yagona interaktiv davlat xizmatlari portalini nazarda tutiladi.

Yagona portal — foydalanuvchilarning interaktiv davlat xizmatlari toʻgʻrisidagi maʼlumotlardan erkin foydalanishini, shuningdek elektron shaklda davlat xizmatlari koʻrsatishni taʼminlovchi Internet tarmogʻida Oʻzbekiston Respublikasining Hukumat portalidagi maʼlumot-axborot portalidir. U hukumat tomonidan tashkil etilgan va hukumat nazorati ostidagi dasturdir.

My.gov.uz Yagona interaktiv davlat xizmatlari portalining adliya boʻlimi modeli

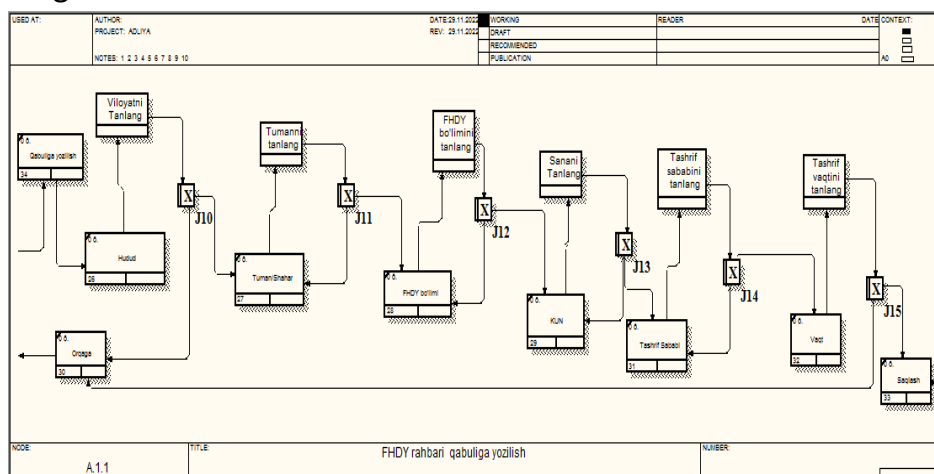
Platforma: Model Navigator - Model Explorer

Kontekst diagrammasi:

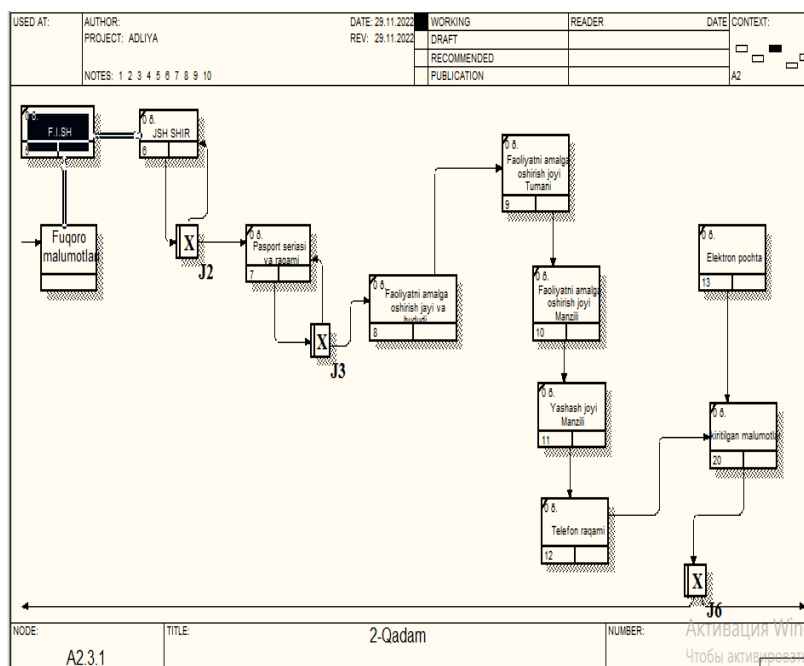
3-rasm

My.gov.uz sayti Adliya boʻlimining bir nechta yoʻnalishlari IDEF0 diagrammasida tasvirlangan.

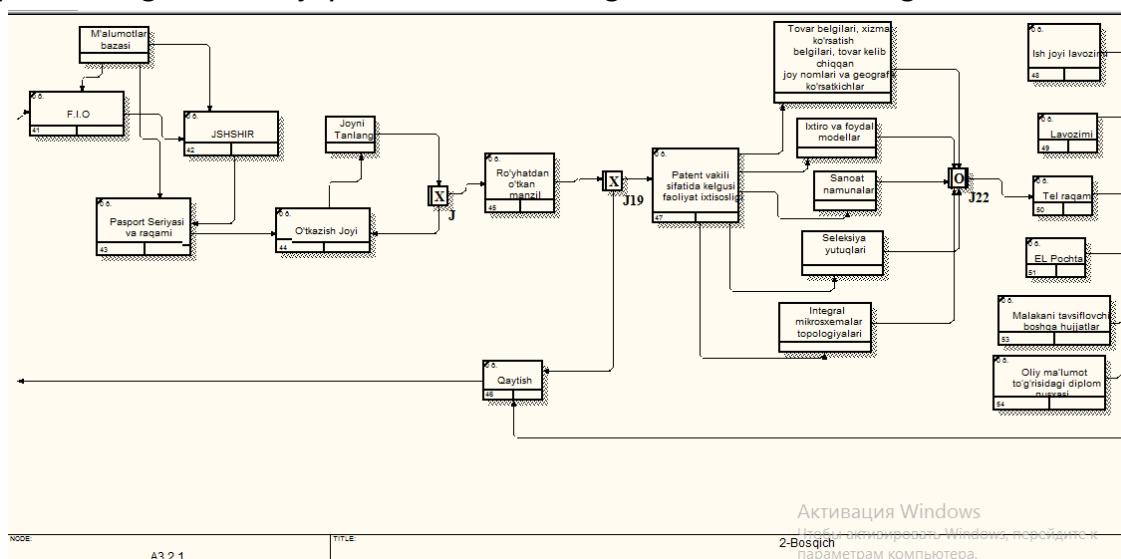
4-rasm

Adliya bo'limi FHDYo rahbari qabuliga yozilish. Fuqoroning ma'lumotlari, yashash manzili, tashrif sababi, vaqti va sanasini to'ldirish jarayonini bosqichma bosqich IDEF3 diagrammasida ifodalanilishi.

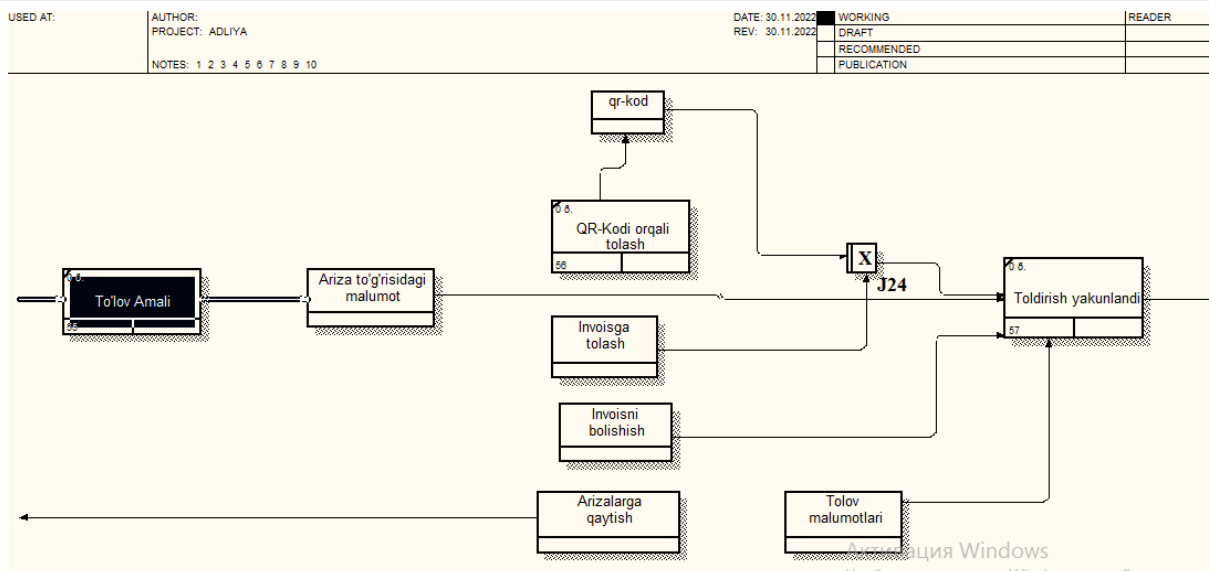
5-Rasm

Xususiyl notarial faoliyat bo'yicha malaka imtihonini topshirish. Fuqoro ma'lumotlarini ro'yhatdan o'tkazishda uning passport ma'lumotlari, telefon raqami, elektron pochta, faoliyatni amalga oshirish joyi, hududi IDEF3 diagrammasida ifodalangan.

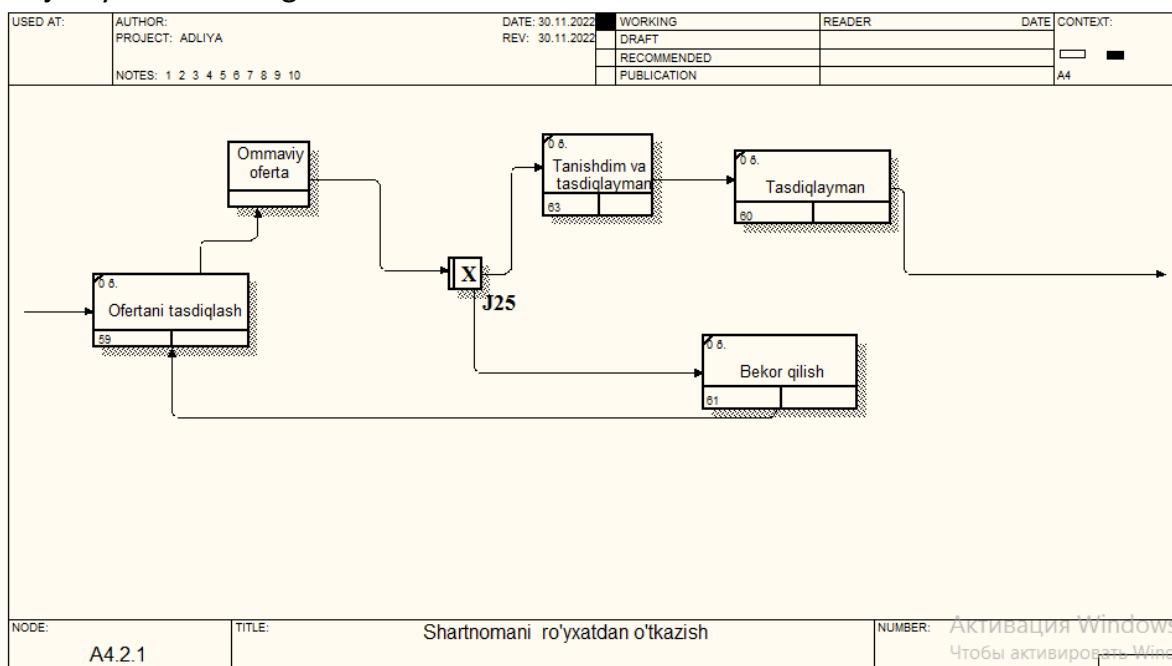
6-Rasm

Patent vakilligiga nomzodlarni attestatsiyadan o'tkazish. Fuqoro ma'lumotlarini to'ldirishda Patent vakili| sifatida kelgusi| faoliyat ixtisosligida 5 ta yo'nalishdan o'ziga keraklilarini tanlash orqali keyingi bosqichga o'tishi ifoda etilgan.

7-Rasm

Patent vakilligiga nomzodlarni attestatsiyadan o'tkazish. To'lovni amalga oshirish jarayonida bir nechta to'lov usullaridan faqatgina bittasini tanlash orqali ishni amalga oshirish jarayoni ifodalangan.

8-rasm

Shartnomalarni(franshizing) davlat ro'yhatidan o'tkazish. Ommaviy oferta shartlari bilan tanishib chiqib, unga rozilik bildirsa shartnomani ro'yhatdan o'tkazish mumkin, aks holda bosh sahifaga qaytib qoladi.

XULOSA

Men bu Erwin dasturida juda katta bilim oldim bu dasturda IDEF0, DFD, IDEF3 diagrammalarida ishlashni va ularning qanday funktsiya va vazifalarni bajarishini o'rganib oldim. IDEF1 diagrammasida ish boshlab qolgan diagrammalarda bemalol ishni davom ettirsa bo'ladi. DFD diagrammasida esa shartsiz operatrlarni kiritamz. IDEF3 diagrammasida esa turli shartlarni kiritgan holda ish olib borishimiz mumkin.

1993 yil dekabr oyida Milliy standartlar va texnologiyalar instituti Dasturiy ta'minot standarti, Modellashtirish usullari toifasida Funktsiyalarni Modellashtirish uchun Integratsiya Ta'rifi (IDEF0) standartini e'lon qildi. Ushbu nashr IDEF0 Federal axborotni qayta ishlash standarti (FIPS) sifatida qabul qilinganligini e'lon qiladi. Ushbu standart 1981 yil iyun oyidan boshlab Harbiy havo kuchlari Rayt Aeronavtika Laboratoriyalarining Integratsiyalashgan Kompyuter Yordamli Ishlab chiqarish (ICAM) arxitekturasiga asoslangan edi. Bu dasturda ishlagan har bir inson o'zining dunyo qarashini yanada o'stirib boraveradi. Bu dasturda men o'zinga yetarlicha bilim va ko'nikmarni oldim deb o'ylayman. Manashu diagrammalarda har bir tizim yoki tashkilotning ish faoliyatini yoritib bersa bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Bultakov Kamoliddin, & Kholmatov Javlon. (2022). HAND MOTION CLASSIFIER USING BIOMIMETIC PATTERN RECOGNITION WITH CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORKS WITH A DYNAMIC THRESHOLD METHOD FOR MOTION EXTRACTION USING EF SENSORS. *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research*, 1(2), 282–285. Retrieved from <http://journal.jbnuu.uz/index.php/ijcstr/article/view/180>
2. Бурнашев В., Холматов Ж. МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ГИДРОДИНАМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ МНОГОФАЗНОЙ ФИЛЬТРАЦИИ В НЕФТЯНОМ ПЛАСТЕ ПРИ ЕГО ЗАВОДНЕНИИ //RESEARCH AND EDUCATION. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 137-154.
3. Karshiyev Abror Amrullayevich, Salimov Jamshid Obid o'g'li. (2022). ELEKTRON TA'LIM MUHITIDA TALABALARDA AXBOROT BILAN ISHLASH KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISH. *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research*, 1(2), 641–645.
4. Фитратович, В., & обид ўғли Салимов, Ж. (2022, March). МАТЕМАТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ МНОГОФАЗНОЙ ФИЛЬТРАЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОМ ПЛАСТЕ ПРИ ЕГО ЗАВОДНЕНИИ. In *INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING* (Vol. 1, No. 4, pp. 520-525).
5. Тавбоев Сирожиддин Ахбутаевич; Мамараимов Аброр Камолиддин ўғли. (2022). НЕКОТОРЫЕ МЕТОДЫ И ЗАДАЧИ ЦИФРОВОЙ ОБРАБОТКИ И РАСПОЗНАВАНИЯ ИЗОБРАЖЕНИЙ. *International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research*, 1(2), 334–339. Retrieved from
6. Muxtorov Doston, & Shermuhammedov Abdulatif. (2022). SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNI SOHALARDA QO'LLANILISHI. *Educational Research in Universal Sciences*, 1(5), 144–147
7. Yusupbekov, N., Gulyamov, S., Khojiev, N., & Ergashev, S. (2021). EXERGET ANALYSIS OF ENERGY TECHNOLOGICAL INSTALLATIONS. *InterConf*.
8. Семёнов А.Л. Роль информационных технологий в общем среднем образовании. М., 2000. – С.32.

9. Бермус, А.Г. Проблемы и перспективы реализации компетентностного подхода в образовании // Новостной сайт «Эйдос» - <http://www.eidos.ru/journal/2005/0910-12.htm> (82)
10. Грук В.Ю. Формирование ключевых компетенций учащихся основной школы при организации исследовательских лабораторий на базе реального физического эксперимента: автореф ... дис. канд. пед. наук. – Москва, 2008. – 20 с.
11. Karshiyev A. A. The Structure Of Information Competence Of High School Students //The American Journal of Social Science and Education Innovations. – 2020. – С. 98-107.
12. Каршиев А. А. ЎЎУВЧИЛАРДА АХБОРОТ БИЛАН ИШЛАШ КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ДАРАЖАВИЙ ТУЗИЛМАСИ //ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ. – 2021. – Т. 4. – №. 4.
13. Қаршиев А. МАКТАБ ЮЎҚОРИ СИНФ ЎЎУВЧИСИНИГ АХБОРОТ КОМПЕТЕНТЛИГИ ТУЗИЛМАСИ //Журнал математики и информатики. – 2020. – Т. 1. – №. 1.
14. Amrullayevich K. A., Mamatkulovich B. B. TALABALARDA AXBOROT BILAN ISHLASH KOMPETENTSIYASINI SHAKILLANTIRISHDA DIDAKTIK VOSITALARINING METODIK XUSUSIYATLARIDAN FOYDALANISH //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 645-650.
15. Amrullayevich K. A., Obid o'g'li S. J. ELEKTRON TALIM MUHITIDA TALABALARDA AXBOROT BILAN ISHLASH KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISH //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 641-645.
16. Karshiyev A. A., Sobirovich E. G. INFORMATION FOR STUDENTS COMPETENCE DEVELOPMENT METHODOLOGICAL FEATURES //Thematics Journal of Education. – 2022. – Т. 7. – №. 3.
17. Karshiyev A. A., Mamatkulova U. E., Shobutayev Q. S. IMPLEMENTATION OF A QUALIMETRIC APPROACH IN MANAGING THE QUALITY OF EDUCATION OF STUDENTS OF A MODERN UNIVERSITY //European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol. – 2019. – Т. 7. – №. 12.
18. Қаршиев А. МАКТАБ ЮЎҚОРИ СИНФ ЎЎУВЧИСИНИГ АХБОРОТ КОМПЕТЕНТЛИГИ ТУЗИЛМАСИ //Журнал математики и информатики. – 2020. – Т. 1. – №. 1.
19. Каршиев А. А. ЎЎУВЧИЛАРДА АХБОРОТ БИЛАН ИШЛАШ КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ДАРАЖАВИЙ ТУЗИЛМАСИ //ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ. – 2021. – Т. 4. – №. 4.
20. Қаршиев АА П. Ш. М. Глобаллашув жараёнида таълим сифатини таъминлаш ва унинг ўзига хос хусусиятлари //Интернаука»: научный журнал. – №. 44. – С. 126.
21. Bultakov Kamoliddin, & Kholmatov Javlon. (2022). HAND MOTION CLASSIFIER USING BIOMIMETIC PATTERN RECOGNITION WITH CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORKS WITH A DYNAMIC THRESHOLD METHOD FOR MOTION EXTRACTION USING EF SENSORS.

International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 1(2), 282–285.
Retrieved from

22. Бурнашев В., Холматов Ж. МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ГИДРОДИНАМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ МНОГОФАЗНОЙ ФИЛЬТРАЦИИ В НЕФТЯНОМ ПЛАСТЕ ПРИ ЕГО ЗАВОДНЕНИИ //RESEARCH AND EDUCATION. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 137-154.

23. Фитратович В. и др. МАТЕМАТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ МНОГОФАЗНОЙ ФИЛЬТРАЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОМ ПЛАСТЕ ПРИ ЕГО ЗАВОДНЕНИИ //INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 520-525.

24. Amrullayevich K. A., Obid o'g'li S. J. ELEKTRON TALIM MUHITIDA TALABALARDA AXBOROT BILAN ISHLASH KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISH //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 641-645.

25. Doston M., Abdulatif S. SUN'IIY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNI SOHALARDA QO'LLANILISHI //Educational Research in Universal Sciences. – 2022. – Т. 1. – №. 5. – С. 144-147.

26. Ergashev S. B., Baxtiyor o'g'li E. S. DESIGN OF AUTOMATED ENTERPRISE INFORMATION SYSTEMS USING UML DIAGRAMS IN THE CREATION OF APPLICATIONS //Innovative Technologica: Methodical Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 12. – С. 25-33.

27. Yusupbekov N. et al. EXERGET ANALYSIS OF ENERGY TECHNOLOGICAL INSTALLATIONS //InterConf. – 2021.

28. Obid o'g' A. S. J. et al. Numpy Library Capabilities. Vectorized Calculation In Numpy Va Type Of Information //Eurasian Research Bulletin. – 2022. – Т. 15. – С. 132-137.

29. Tavboyev Sirojiddin Akhbutayevich, Mamaraïmov Abror Kamoliddin ugli, and Karshibaev Nizomiddin Abdumalikovich, "Algorithms for Selecting the Contour Lines of Images Based on the Theory of Fuzzy Sets", TJET, vol. 15, pp. 31–40, Dec. 2022.

30. Тавбоев С. А. и др. НЕКОТОРЫЕ МЕТОДЫ И ЗАДАЧИ ЦИФРОВОЙ ОБРАБОТКИ И РАСПОЗНАВАНИЯ ИЗОБРАЖЕНИЙ //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 334-339.

31. Abdurahimovich A. A., Kamoliddin o'g'li M. A. SANOQ SISTEMALARIDA VAQT TUSHUNCHASI //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 331-334.

32. Қаршиев А. А., Пардаев Ш. М. КАЧЕСТВО ОБРАЗОВАНИЯ В ПРОЦЕССЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ И ЕГО УНИКАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ // Интернаука. – 2019. – № 44-2. – С. 63-66.

33. Каршиев А. А. ЎҚУВЧИЛАРДА АХБОРОТ БИЛАН ИШЛАШ КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ДАРАЖАВИЙ ТУЗИЛМАСИ //ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ. – 2021. – Т. 4. – №. 4.

34. Obid o'g' A. S. J. et al. Numpy Library Capabilities. Vectorized Calculation In Numpy Va Type Of Information //Eurasian Research Bulletin. – 2022. – Т. 15. – С. 132-137.

35. Тавбоев С. А. и др. НЕКОТОРЫЕ МЕТОДЫ И ЗАДАЧИ ЦИФРОВОЙ ОБРАБОТКИ И РАСПОЗНАВАНИЯ ИЗОБРАЖЕНИЙ //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 334-339.

36. Abdurahimovich A. A., Kamoliddin o'g'li M. A. SANOQ SISTEMALARIDA VAQT TUSHUNCHASI //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 331-334.

37. Ergashev S.B., Baxtiyor o'g'li E. S. DESIGN OF AUTOMATED ENTERPRISE INFORMATION SYSTEMS USING UML DIAGRAMS IN THE CREATION OF APPLICATIONS //Innovative Technologica: Methodical Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 12. – С. 25-33.

38. Baxtiyor o'g'li E. S. UY-JOY KAMUNAL XIZMATLARI AVTOMATLASHTIRILGAN TIZIMINING ERWIN DASTURI METODOLOGIYALARI ORQALI YARATILGAN LOYIHASI //PEDAGOGS jurnali. – 2022. – Т. 24. – №. 1. – С. 49-54.